

СЛЕДЕЊЕ НА РАБОТАТА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

КВАРТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ **БР. 1**
ОКТОМВРИ – ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

**СЛЕДЕЊЕ НА РАБОТАТА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ
НА КОРУПЦИЈАТА: КВАРТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ БР. 1 ЗА ПЕРИОДОТ ОД
1 ОКТОМВРИ ДО 31 ДЕКЕМВРИ 2016 Г.**

Издавач: Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)

За издавачот:

Александар Кржаловски, прв извршен директор

Гонце Јаковлеска, извршен директор

Лектура: Даниел Медароски

Дизајн: Кома

Контакт:

МЦМС, адреса: ул. „Никола Парапунов“ бр. 41а; пошт. фах 55, 1060 Скопје;

тел. +389/2/3065-381; факс: +389/2/3065-298; е-пошта: mcms@mcms.mk; веб-страница: www.mcms.mk

Scribd: <http://www.scribd.com/people/documents/2996697>;

SlideShare http://www.slideshare.net/mcms_mk

Facebook: <http://www.facebook.com/mcms.mk>; Twitter: http://twitter.com/mcms_mk

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека «Св. Климент Охридски», Скопје

35.072.2:343.352(497.7)»2016*10/*12»

СЛЕДЕЊЕ на работата на Државната комисија за спречување на корупцијата : квартален извештај бр.

1 : октомври-декември 2016 г. - Скопје : Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС), 2017.

- 33 стр. : граф. прикази ; 30 см

Публикацијата е во рамките на проектот: «Следење на работата на Државната комисија за спречување на корупцијата од страна на јавноста». - Библиографија: стр. 32

ISBN 978-608-4681-84-7

а) Државна комисија за спречување корупција - Транспарентност - Македонија - 2016*10/*12

COBISS.MK-ID 103585034

Сите права се задржани. Репродуцирањето, копирањето, трансмисијата или преводот на кој било дел од оваа публикација може да се изврши единствено под следните услови: со претходна дозвола на издавачот, заради цитирање во анализа на книгата и под услови изложени во продолжение.

Авторското право на оваа публикација е заштитено, но публикацијата може да се репродуцира на кој било начин без наплата за едукативни намени. За копирање во други услови, за употреба во други публикации или пак за превод или адаптација, треба да се обезбеди претходна дозвола од издавачот.

Во електронска форма публикацијата е достапна на www.mcms.mk

British Embassy
Skopje

Подготовката на оваа публикација е во рамките на проектот „Следење на работата на Државната комисија за спречување на корупцијата од страна на јавноста“, поддржан од Британска амбасада Скопје. Мислењата и ставовите наведени во оваа публикација се на авторите.

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	5
2. МЕТОДОЛОГИЈА	6
<u>2.1. ИНСТРУМЕНТИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО</u>	6
2.1.1. ОБРАБОТКА И ПРИКАЖУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	6
3. ПЕРФОРМАНСИ	8
<u>3.1. КРЕИРАЊЕ АНТИКОРУПЦИСКИ СТРАТЕГИИ И ПОЛИТИКИ</u>	8
<u>3.2. НАДЗОР И КОНТРОЛА</u>	9
<u>3.3. СОРАБОТКА И ЕДУКАЦИЈА</u>	16
4. ТРАНСПАРЕНТНОСТ	18
<u>ДЕ ЈУРЕ ТРАНСПАРЕНТНОСТ</u>	18
<u>ДЕ ФАКТО ТРАНСПАРЕНТНОСТ</u>	20
5. ОТЧЕТНОСТ	24
<u>5.1. МИСЛЕЊА НА ГРАЃАНИТЕ ЗА ДКСК</u>	25
6. ЗАКЛУЧОЦИ	29
7. ПРЕПОРАКИ	31
БИБЛИОГРАФИЈА	33

ПРОЕКТ „СЛЕДЕЊЕ НА РАБОТАТА НА ДКСК“

Проектот има цел да придонесе кон поголема транспарентност и отчетност, како и јакнење на јавната свест за резултатите од работата на ДКСК. Преку проектот се следи спроведувањето на законските обврски и нивото на транспарентноста и отчетноста на ДКСК, како и нејзиниот придонес во борбата против корупцијата во Република Македонија.

Преку кварталните извештаи граѓаните и другите засегнати страни редовно ќе добиваат сеопфатни информации за резултатите од работењето на ДКСК. За самата ДКСК придобивка од надворешното следење е да добие независна оценка за своето работење.

За потребите на проектот, МЦМС и ДКСК воспоставија соработка која има за цел квартално доставување податоци за потребите на анализи во рамките на проектот.

Проектот се спроведува од септември 2016 г. до април 2018 г., од страна на Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС), а е поддржан од Британската амбасада во Македонија.

1. ВОВЕД

Согласно Законот за спречување на корупцијата, Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст: ДКСК) е самостојна и независна антикорупциска институција. Меѓу другото, нејзините надлежности се поврзани со процесот на креирање политики, следење и надзор, како и соработка со други државни органи со цел спречување на корупцијата.

Проектот „Следење на работата на ДКСК“ има цел да придонесе кон поголема транспарентност и отчетност, како и јакнење на јавната свест за резултатите од работата на ДКСК. Преку проектот се следи спроведувањето на законските обврски и нивото на транспарентноста и отчетноста на ДКСК, како и нејзиниот придонес во борбата против корупцијата во Република Македонија.

Резултатите од следењето ќе бидат објавувани во кварталните извештаи. Целта на овие изданија е граѓаните и другите засегнати страни редовно да добиваат информации за резултатите од работењето на ДКСК. За самата ДКСК придобивка од надворешното следење е да добие независна оценка за своето работење. Секој извештај ќе содржи и заклучоци за соодветниот период. Истите ДКСК ќе може да ги искористи за потврдување на достигнувањата и за подобрување во областите во кои е идентификувано потфрлање.

2. МЕТОДОЛОГИЈА

Методологијата која беше применета за овој извештај се заснова на позитивните искуства во следењето на работењето на антикорупциските тела од страна на Центарот за изучување на демократијата (ЦИД) од Бугарија и на искуството на МЦМС во следењето на отвореноста на институциите.

Во овој извештај е опфатено следењето на работата на ДКСК во периодот од октомври до декември 2016 г.

2.1. ИНСТРУМЕНТИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Методологијата која се применува во извештаите се заснова на матрица на индикаторите подготвена во соработка со ЦИД.

Три групи на индикатори кои се следат во овој извештај се:

1. **Индикатори на перформансите (ИП)** - даваат одговор дали и колку ДКСК ги исполнува надлежностите коишто ѝ се дадени со Законот за спречување корупција, со Законот за спречување судир на интереси и со Законот за заштита на укажувачите;
2. **Индикатори на транспарентноста (ИТ)** - даваат одговор на достапност и пристапност на информациите поврзани со работата на ДКСК до јавноста;
3. **Индикатори на отчетноста (ИО)** - даваат одговор за степенот на остварување на таканаречената вертикална отчетност пред институциите пред кои одговара и хоризонтална отчетност кон сите други засегнати страни пред кои нема формална одговорност (други институции, граѓанскиот сектор, граѓаните, медиумите, бизнис-заедницата итн.).

Како појдовна точка во дефинирање на индикаторите користени се Законот за спречување корупција, Законот за спречување судир на интереси и Законот за заштита на укажувачите, како три закони врз основа на кои примарно дејствува ДКСК.

Матрицата на индикаторите е достапна на веб-страница на МЦМС.

2.1.1. ОБРАБОТКА И ПРИКАЖУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Прикажаните резултати се засноваат на обработка на информациите добиени преку анализа на секундарните податоци достапни на интернет, од податоците добиени од ДКСК и од истражување со население.

За визуелно прикажување на остварувањето на индикаторите користени се три бои, и тоа:

**ЦЕЛОСНО ИСПОЛНУВАЊЕ НА ИНДИКАТОРОТ
(ЗАКОНОТ СЕ СПРОВЕДУВА ВО ЦЕЛОСТ)**

**ДЕЛУМНО ИСПОЛНУВАЊЕ НА ИНДИКАТОРОТ
(ДКСК ПОСТАПУВА ПО ЗАКОНОТ, АМА НЕДОВОЛНО)**

**ЦЕЛОСНО НЕИСПОЛНУВАЊЕ НА ИНДИКАТОРОТ (ДКСК НЕ ПОСТАПУВА ПО
НАДЛЕЖНОСТИТЕ ДЕФИНИРАНИ ВО ЗАКОНОТ)**

**ИНДИКАТОРИ ЗА КОИ НЕ ПОСТОИ НАДЛЕЖНОСТ ДЕФИНИРАНА ВО
ЗАКОНОТ**

Бидејќи „обојувањето“ на индикаторите е поврзано со степенот на остварување на законски дефинираните обврски, индикаторите за кои не постои законска основа се оставени без оваа категоризација. Примерите се де факто индикатори за транспарентност, бидејќи тие се дефинирани како посакувана пракса којашто ДКСК треба да ја спроведува. Портокаловата се однесува и за ситуации кога ДКСК не постапила поради непостоење конкретно барање за постапување по одредена законска надлежност, како и кога немало основ за покренување иницијативи за преземање активности и мерки определени со закони. Бидејќи „обојувањето“ на индикаторите е поврзано со степенот на остварување на законски дефинираните обврски, индикаторите за кои не постои законска основа се оставени без оваа категоризација, односно се презентирани со сива боја.

За процена на нивото на покренати случаи на корупција или судир на интереси, користен е моделот за класификација развиен во анализата „Дали антикорупцискиот модел дава резултати во Македонија?“¹. Моделот на ниво на корупција зема предвид два параметри: позицијата во политичкиот систем или во јавната администрација на која се наоѓа избрано и именувано лице обвинето за корупција и процената на сумата пари која е злоупотребена. За потребите на оваа анализа моделот е прилагоден со дефинирање на **три нивоа на корупција: високо, средно и ниско ниво**. Детална класификација користена за потребите на кварталните извештаи може да се најде во Извештајот за остварувања на ДКСК во периодот од 2006 до 2015 г.

Дел од овој извештај се и резултатите од **телефонска анкетата со население** која имаше за цел да се оцени перцепцијата на граѓаните за работењето на ДКСК. Анкетата е спроведена во февруари 2017 г., на примерокот од 1.300 испитаници.

Во однос на користените термини, треба да се напомене дека низ текстот се користат термини за избрани и именувани лица со кои се опфатени избрани или именувани лица, службени лица или одговорни лица во јавни претпријатија и други правни лица што располагаат со државен капитал, а кои подлежат под Законот за спречување корупција, Законот за судир на интереси и други закони врз основа на кои постапува ДКСК.

¹ Мангова И. (2013). Дали антикорупцискиот модел носи резултати во Македонија? Клучни фактори кои го прават еден модел успешен. Скопје: Институт за демократија Социетас цивилис - Скопје. Достапна на: www.academia.edu/3081031/Is_the_Anti-Corruption_Model_Delivering_Results_in_Macedonia

3. ПЕРФОРМАНСИ

Индикаторите за перформансите даваат **одговор дали и колку ДКСК ги исполнува надлежностите коишто ѝ се дадени со Законот за спречување корупција, со Законот за спречување судир на интереси и со Законот за заштита на укажувачите**. Индикаторите се групирани според четирите основни групи на надлежностите преку кои ДКСК може да ја остварува своја превентивна и репресивна улога во борбата против корупцијата: креирање антикорупциски политики, надзор и контрола, соработка и едукација и информирање.

3.1. КРЕИРАЊЕ АНТИКОРУПЦИСКИ СТРАТЕГИИ И ПОЛИТИКИ

ШТО ПРАВИ ДКСК ЗА ДА ПРИДОНЕСЕ КОН КРЕИРАЊЕ АНТИКОРУПЦИСКИ СТРАТЕГИИ И ПОЛИТИКИ?

Учествува во креирање и измени на антикорупциски закони

Дава мислење на предлог-закони со цел да не се донесат закони кои во себе ќе имаат одреби со кои може да се јави ризик од корупција

Ја следи и ја спроведува Државната програма за превенција и репресија на корупција и превенција и намалување појава на судир на интереси (2016-2019)

ШТО РЕАЛИЗИРАЛА ДКСК ВО ПЕРИОДОТ ОД 1 ОКТОМВРИ ДО 31 ДЕКЕМВРИ 2016 Г.?

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИП 2

ДАВАЊЕ МИСЛЕЊА ЗА ПРЕДЛОЗИ НА ЗАКОНИ ОД ЗНАЧЕЊЕ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ КОРУПЦИЈА

На барање на Министерството за внатрешни работи, ДКСК изготвило **коментари по предлог на закон за изменување на Законот за внатрешни работи**.

ИП3

СПРОВедување НА ПРОЦЕСОТ НА АНТИКОРУПЦИСКА ПРОВЕРКА НА ЛЕГИСЛАТИВАТА (АПЛ)

ДКСК во извештајниот период **е во процес на подготовка** на годишен план за спроведување антикорупциска проверка на легислативата и посебен план и динамика за спроведување антикорупциска проверка на закони што се веќе донесени за 2017 година.

3.2. НАДЗОР И КОНТРОЛА

Кои мерки и активности ги презема ДКСК за да спроведува надзор и контрола утврдени со Законот за спречување на корупцијата, со Законот за спречување судир на интереси и со Законот за заштита на укажувачите?

Покренува иницијативи пред други надлежни институции, доколку утврди дека постои сомневање за злоупотреби на буџетските средства и средства од јавни фондови за изборна кампања или каква било политичка активност

Презема активности за случаи кога ќе утврди дека постојат привилегии или дискриминација по однос на договорите, јавните набавки и другите зделки по изборите

Им дава мислење на државните институции за примена на одредбите од Законот за спречување на корупцијата за време на избори

Покренува иницијативи пред други надлежни институции доколку постои сомневање во финансиско-материјалното работење на политичките партии, синдикатите и здруженијата и фондациите

Покренува иницијативи за разрешување на избрани или именувани лица

Покренува иницијативи за поведување постапка за кривично гонење на избрани или именувани лица

Евидентира и следи промени на имотната состојба на избраните и именуваните лица

Води регистар во кој треба да се внесени сите избрани и именувани лица

Го евидентира стекнувањето акции и удели на избрани и именувани лица, доколку акциите се на правно лице врз кое институцијата во која работи врши надзор

Постапува по претставки на граѓаните кои поднеле пријава незадоволни од одлуката донесена врз основа на дискрециско овластување и кои сметаат дека одлуката е донесена поради корумпираност

ШТО РЕАЛИЗИРАЛА ДКСК ВО ПЕРИОДОТ ОД 1 ОКТОМВРИ ДО 31 ДЕКЕМВРИ 2016 Г.?

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИП 6

ПОСТАПУВАЊЕ ВО
СПРЕЧУВАЊЕ КОРУПЦИЈА
ВО ИЗБОРНИОТ ПРОЦЕС

На 11 декември 2016 г. беа одржани предвремени парламентарни избори на коишто учествуваа 11 политички субјекти, и тоа шест политички партии и пет коалиции. Врз основа на политичкиот договор меѓу четирите партии, на 2 септември беше избрана преодна влада, со што за овие парламентарни избори специфично изборниот период започна со изборот на преодна влада. Изборната кампања траеше од 21 ноември до 9 декември 2016 г.

Во изборен период, државните органи, институции и поединци може да бараат мислење од ДКСК дали може да преземат одредени активности поврзани со користењето и располагање со буџетските средства во изборниот период. На пример, **некоја институција доколку не е сигурна дека може да спроведе одредена постапката за вработување или јавна набавка, може до ДКСК да достави барање за мислење дали одредено постапување е согласно со закон.**

Во периодот од 07.09.2016 до 31.12.2016 година **ДКСК отворила вкупно 1.548 предмети за разгледување на примената на одредбите на Законот за спречување на корупцијата**, од кои 1.526 по барања за мислења од државните институции за примена на одредбите од Законот за спречување на корупцијата, 11 по пријава од политичка партија, 1 по пријава од здружение, 6 по пријава на правно лице (министерства и општини), 2 од физичко лице и 2 предмети се оформени по сопствена иницијатива на ДКСК.

Бараните мислења беа поврзани со постапките за вработување на неопределено и на определено време, со постапките за јавни набавки, со постапките за издавање под закуп на имот во државна сопственост и други видови располагање со државен имот, како и со мислења по барања за вонредни исплати на буџетски или фондовски средства и друго располагање со буџетски средства на централно и на локално ниво.

Предметите оформени по пријава од политички партии, здружение, физички и правни лица и отворени по сопствена иницијатива во текот на изборниот процес (22) се однесуваат на постоење сомнежи за сторени прекршувања на одредбите од Законот за спречување на корупцијата – глава втора „Корупција во политиката“ и членовите 8-а и 8-б од Изборниот законик, кои регулираат користење на буџетските средства во изборен период.

ИП 6

ПОСТАПУВАЊЕ ВО
СПРЕЧУВАЊЕ КОРУПЦИЈА
ВО ИЗБОРНИОТ ПРОЦЕС

Од овие 22 предмети како карактеристични се издвојуваат два. Во првиот предмет **ДКСК од надлежните институции побара постапување за незаконски дејствија на службени лица од јавно претпријатие и градоначалник на општина**. Службените лица се сомневаат дека во текот на започнатата изборна кампања за партиски цели и потреби на политичка партија користеле вработени од јавно претпријатие и возила сопственост на јавното претпријатие за превоз на изборен материјал со што тие постапиле спротивно на забраната пропишана во Изборниот законик (член 8-б став 1 и 2 и член 8-а став 1) и Законот за спречување на корупцијата (член 3 и член 11 став 1 и 3 и член 13).

Во вториот предмет **ДКСК од Основното јавно обвинителство побара постапување за незаконско давање наредби на службено лице за доделување решенија за распоредување на вкупно 21 лице вработено во Министерството за внатрешни работи**. Со издадени решенија на овие лица им се исплатуваше зголемена плата – различна и повисока од редовните месечни исплати што ги примале донесување на решение за распоредување. Денот на донесување на решението било на денот и после денот на донесување на одлуката за распишување предвремени парламентарни избори за пратеници во Собранието на РМ, спротивно на Изборниот законик. Според законот² од денот на распишување на изборите не може да се вршат исплаќања на плати, пензии, социјална помош или други исплати и материјални надоместоци од буџетски средства кои не се редовни месечни исплати.

ИП 7

ПОКРЕНУВАЊЕ
ИНИЦИЈАТИВИ
ПРЕД НАДЛЕЖНИТЕ
ОРГАНИ ЗА КОНТРОЛА
НА ФИНАНСИСКО-
МАТЕРИЈАЛНОТО РАБОТЕЊЕ
НА ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИ

ДКСК постапи по примена пријава од учесник во изборниот процес за сомневање за користење противправни и анонимни извори на финансирање од страна на една политичка партија и поткупување на избирачите³. По пријавата **ДКСК побара надлежно постапување од Јавното обвинителство на Република Македонија, детална контрола на финансиско - материјалното работење од Управата за јавни приходи и финансиска контрола/анализа од Управата за финансиско разузнавање против една политичка партија**.

² член 8-а став 1 алинеа 3 од Изборниот законик

³ Законот за спречување на корупцијата, член 13 став 3, член 14 став 1 и член 49 став 1 алинеа 4 од Законот за спречување на корупцијата

ИП 8

ПОКРЕНУВАЊЕ ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ПРЕД НАДЛЕЖНИТЕ ОРГАНИ ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ, РАСПОРЕДУВАЊЕ, СМЕНУВАЊЕ, ИЛИ ПРИМЕНА НА ДРУГИ МЕРКИ НА ОДГОВОРНОСТ НА ИЗБРАНИ ИЛИ ИМЕНУВАНИ ЛИЦА, НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА ИЛИ ОДГОВОРНИ ЛИЦА ВО ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА И ДРУГИ ПРАВНИ ЛИЦА ШТО РАСПОЛАГААТ СО ДРЖАВЕН КАПИТАЛ;

ДКСК покренала три иницијатива за поведување постапка пред надлежен орган за разрешување, распоредување, сменување, кривично гонење или примена на други мерки против избрани или именувани лица:

1. Иницијатива за поведување постапка за **разрешување на директорот на општинското основно училиште „Никола Карев“ од Крушево** поради нецелосно исполнување на условите определени во Законот за основното образование;
2. Иницијатива за **разрешување на директорот на Основното училиште „ПРПАРИМИ“, с. Чеграње, Гостивар**, од извршување јавни овластувања и должности затоа што постапил спротивно на одредбите од Законот за спречување судир на интереси и од Законот за спречување на корупцијата;
3. Иницијатива за **разрешување на деканот на Правниот факултет – Кичево**, од извршување јавни овластувања и должности затоа што постапил спротивно на одредбите од Законот за спречување судир на интереси и Законот за спречување на корупцијата.

Сите три покренати иницијативи, според класификацијата, спаѓаат во ниско ниво на корупција.

Нема достапни информации за штетата од потенцијална злоупотреба (по буџетот, по институцијата каде е утврдена, по корисниците на услуги, по граѓаните, по квалитетот на работење на институцијата).

ИП 9

ПОКРЕНУВАЊЕ ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ НА ИЗБРАНИ ИЛИ ИМЕНУВАНИ ЛИЦА, НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА ИЛИ ОДГОВОРНИ ЛИЦА ВО ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА, ЈАВНИ УСТАНОВИ И ДРУГИ ПРАВНИ ЛИЦА ШТО РАСПОЛАГААТ СО ДРЖАВЕН КАПИТАЛ;

Иако **ДКСК не покренала иницијатива за постапка за кривично гонење на избрани или именувани лица**, службени лица или одговорни лица во јавни претпријатија, јавни установи и други правни лица што располагаат со државен капитал, двете споменати постапки од ИП 6 се постапки за избрани или именувани лица (министер и градоначалник).

ИП 10

ЕВИДЕНЦИЈА И СЛЕДЕЊЕ НА АНКЕТНИТЕ ЛИСТОВИ И ПРИЈАВИТЕ ЗА ПРОМЕНА НА ИМОТНАТА СОСТОЈБА НА ИЗБРАНИТЕ И ИМЕНУВАНИТЕ ЛИЦА, НА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ ВО ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ, ЈАВНА УСТАНОВА ИЛИ ДРУГО ПРАВНО ЛИЦЕ КОЕ РАСПОЛАГА СО ДРЖАВЕН КАПИТАЛ

Според податоците на ДКСК, до нив се доставени:

- 94 анкетни листови по избор на функција;
- 54 анкетни листови по престанок на функцијата;
- 84 анкетни листови за пријавување промени на имотната состојба.

Според податоците во службените весници на Република Македонија, во истиот период објавени се одлуки за именување и избор на 193 лица и одлуки за разрешување од функција на 56 лица. Согласно Законот за спречување на корупцијата, сите овие лица имаат обврска да поднесат анкетен лист, со кој се утврдува состојбата на имотот при изборот, односно при престанување на функцијата.

Разликата во бројот на доставени анкетни листови до ДКСК и бројот на избрани и именувани лица објавени во одлуките во Службените весници, се должи на временскиот период потребен за доставување на анкетниот лист и неговата обработка.

При проверка на базата на податоци на ДКСК, од 193 новоименувани и избрани лица, објавени се анкетните листови на 158 (82%). **За 35 (18%) лица анкетни листови не се достапни на веб-страницата. Лицата за коишто не се достапни анкетните листови се избрани на функции во управни одбори, во надзорни одбори, во одбори за доделување награди и сл.**

Сè уште се забележуваат недостатоци на начинот на евидентирање и објавување на анкетните листови на веб-страницата. Така **за 33 новоименувани и избрани лица објавени се по два, а за едно лице објавени се и три различни анкетни листа.** Најголем број од овие случаи (30) се однесуваат на новоизбраните пратеници за кои се објавени и анкетни листови коишто ги поднеле за други функции коишто ги вршат во моментот.

Според досегашната пракса на ДКСК, по доставување на анкетниот лист по престанување на функцијата, податоците се повлекуваат од веб-страницата. При проверка на достапноста **на анкетните листови на лица за коишто се објавени одлуки за разрешување во службен весник, за дел од нив сè уште има податоци на веб-страницата.**

ДКСК до надлежниот суд поднела вкупно **девет барања за поведување прекршочна постапка за неподнесување на анкетниот лист, или за промени во имотната состојба.** ДКСК до Управата за јавни приходи доставила **пет барања за поведување постапка за испитување имот и имотна состојба.**

Иако согласно [Листата на информации со кои располага ДКСК](#), точка 18, податокот „име и презиме на лицата против кои се поднесени барањата“ е класифицирано како информација од јавен карактер, овие информации не беа доставени од страна на ДКСК.

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИП 11

ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКИ ЗА СЛУЧАИ НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

ДКСК примила **23 нови предмети од областа на судирот на интереси**, и тоа: девет предмети по барање на одговорно лице кое раководи со орган; три предмети по барање на службено лице; три предмети врз основа на пријава на друго лице; три предмети врз основа на анонимна пријава; четири предмети по барање на друго физичко лице (не службено лице). Од 23 новоотворени предмети, завршени се седум (30%) и во истите не е констатирана состојба на судир на интереси, а за другите предмети, постапката е во тек.

Покрај новите, ДКСК решаваше и по 35 случаи, примени и отворени во претходните месеци и години.

ДКСК вложи седум жалби против доставени пресуди од страна на Основниот суд Скопје I и на Апелациониот суд.

ИП 12

ЦЕЛОСНОСТ И АКТУЕЛНОСТ НА ПОДАТОЦИТЕ ОД РЕГИСТАРОТ НА ИЗБРАНИ И ИМЕНУВАНИ ЛИЦА

Според податоците во службените весници на Република Македонија, во периодот на известување објавени се одлуки за именување и избор на 193 лица. Според законот за сите именувани и избрани лица, институциите коишто ги именувале до ДКСК во рок од 15 дена треба да достават податоци за ажурирање на **Регистарот за избрани и именувани лица**. При проверка на податоци во регистарот, заклучно со 15 февруари 2017 г., **за 57 лица (30%) не се објавени податоци во регистарот**.

Доставувањето на податоците е обврска на институциите, меѓутоа ДКСК согласно член 63 б, став 1 од Законот за спречување на корупцијата можела да поведе иницијатива за прекршочни постапки за неисполнување на обврските за неподнесување на податоците потребни за ажурирање на Регистарот. По овој основ **изрекувањето глоба за соодветниот прекршок, во буџетот на државата ќе значело наплата од 125.000 евра⁴**.

ИП 13

ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРИЈАВИ ЗА СТЕКНУВАЊЕ УДЕЛИ ИЛИ АКЦИИ

ДКСК нема предмет по кој постапувала, а е во врска со пријави за стекнување удели или акции од причина што такви пријави воопшто не се доставени. **ДКСК нема воспоставено систем за контрола на ограничување по напуштање на должноста.**

⁴ Претпоставка е дека согласно член 63-б став 1, глоба во износ од 200 евра му се изрекла за прекршок на раководното лице на институцијата која врши избори и именувања, односно на овластеното лице од него, ако во рок од 15 дена не поднело податоци до ДКСК и став 2 дека глоба во износ од 2.000 му се изрекла за истиот прекршок и на институцијата или органот кој врши избори и именувања.

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИП 14

ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПОДНЕСЕНИ ПРИЈАВИ ЗА ПОСТОЕЊЕ КОРУПЦИЈА ОД ГРАЃАНИ ИЛИ ОД ПРАВНИ ЛИЦА НЕЗАДОВОЛНИ ОД ОДЛУКА ДОНЕСЕНА ВРЗ ОСНОВА НА ДИСКРЕЦИСКО ОВЛАСТУВАЊЕ И КОИ СМЕААТ ДЕКА ТАА ОДЛУКА Е ДОНЕСЕНА ПОРАДИ КОРУМПИАНОСТ

До ДКСК не се доставени претставки на граѓани незадоволни од одлука донесена врз основа на дискрециско овластување и кои сметаат дека таа одлука е донесена поради корумпираност.

ИП 15

ПОКРЕНУВА ИНИЦИЈАТИВА ПРЕД НАДЛЕЖНИТЕ ОРГАНИ ЗА КОНТРОЛА НА ФИНАНСИСКО-МАТЕРИЈАЛНОТО РАБОТЕЊЕ НА СИНДИКАТОТ

Според доставениот одговор, ДКСК нема покренато иницијативи пред надлежните органи за контрола на финансиско-материјалното работење на синдикати.

ИП 16

ПОКРЕНУВА ИНИЦИЈАТИВА ПРЕД НАДЛЕЖНИТЕ ОРГАНИ ЗА КОНТРОЛА НА ФИНАНСИСКО-МАТЕРИЈАЛНОТО РАБОТЕЊЕ НА ЗДРУЖЕНИЈАТА И НА ФОНДАЦИИТЕ

ДКСК постапи по примена пријава од учесник во изборниот процес за сомневање за користење противправни и анонимни извори на финансирање од страна на една политичка партија и поткупување на избирачите⁵. По пријавата, за 21 здружение и фондација ДКСК побара надлежно постапување од Јавното обвинителство на Република Македонија, детални контроли на нивното финансиско - материјалното работење од Управата за јавни приходи и за финансиска контрола/ анализа од Управа за финансиско разузнавање.

ИП 17

АКТИВНОСТИ И МЕРКИ ПРЕЗЕМЕНИ ОД ДКСК КАКО ОДГОВОР НА ПОДНЕСЕНИ ПРИЈАВИ ОД УКАЖУВАЧИ ЗА НЕОБЕЗБЕДЕНА НИВНА ЗАШТИТА.

ДКСК нема предмет по кој постапувала, а е во врска со заштита на укажувачите. Нема достапни информации за бројот на институции во кои не е назначено лице за прием на пријави доставени заради заштитено внатрешно пријавување.

⁵ Законот за спречување на корупцијата, член 13 став 3, член 14 став 1 и член 49 став 1 алинеа 4 од Законот за спречување на корупцијата

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИП 18

ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРИЈАВИ
ОД ГРАЃАНИ И ОД ПРАВНИ
ЛИЦА

Во периодот на известување, ДКСК постапувала по **19 предмети за постоење елементи за корупција коишто се отворени по пријави од граѓани, правни лица и по сопствена иницијатива**. Од овие случаи решени се вкупно 12 предмети. Нема достапни информации за содржина на пријави од граѓани и правни лица.

3.3 СОРАБОТКА И ЕДУКАЦИЈА

Преку едукацијата на органите надлежни за откривање и гонење на корупцијата и другите видови криминал, ДКСК може да придонесува за зајакнување на капацитетите на органите на државната управа. **ДКСК има законска обврска да презема активности на планот на едукацијата на органите надлежни за откривање и гонење на корупцијата и сите други институции.**

ШТО РЕАЛИЗИРАЛА ДКСК ВО ПЕРИОДОТ ОД 1 ОКТОМВРИ ДО 31 ДЕКЕМВРИ 2016 Г.?

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИП 19

СОРАБОТКА СО ДРУГИ
ДРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ
ВО МАКЕДОНИЈА И ВО
СТРАНСТВО

Во периодот на известување ДКСК остварила **средба со шефот на Делегацијата на Европската Унија во Република Македонија**. Со завршна конференција одржана во 7 октомври 2016 г. го одбележа **завршувањето на соработката со Сојузната служба за администрација од Германија, во рамките на проектот ИПА твининг „Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата“**.

Во извештајниот период ДКСК ја интензивира соработката со другите државни органи од што се очекува да произлезе потпишување меморандум за соработка со Управата за извршување санкции.

Истовремено ДКСК започна комуникација со универзитетите низ РМ во насока на потпишување поединечни меморандуми за соработка, а со цел спроведување антикорупциска едукација на студентите.

ИП 20

СПРОВЕДУВАЊЕ
АКТИВНОСТИ ВО РАМКИТЕ
НА МЕМОРАНДУМОТ ЗА
СОРАБОТКА ВО БОРБАТА
ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА И
СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ СО
ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР

Во декември 2016 г. ДКСК ја прифати иницијативата на МЦМС за соработка при спроведување на проектот на МЦМС за „Следење на работата на ДКСК“, во рамките на кој е подготвен и овој извештај.

Соработка со други граѓански организации не е остварена.

Не се одржуваат редовни квартални состаноци со потписници на Меморандумот, како што е предвидено во Годишната програма за работа за 2016 г.

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИП 21

СПРОВЕДУВАЊЕ
АКТИВНОСТИ ВО РАМКИТЕ
НА МЕМОРАНДУМОТ ЗА
СОРАБОТКА ВО БОРБАТА
ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА И
СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ СО
ПРИВАТНИОТ СЕКТОР

Во наведениот период **не се реализирани активности согласно Меморандумот за соработка со бизнис-секторот**, иако во Годишната програма за работа за 2016 г. е предвидено одржување редовни квартални состаноци со потписници на Меморандумот.

ИП 22

ПРЕЗЕМЕНИ АКТИВНОСТИ
НА ПЛАНОТ НА
ЕДУКАЦИЈАТА НА ОРГАНИТЕ,
НАДЛЕЖНИ ЗА ОТКРИВАЊЕ
И ГОНЕЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
И ДРУГИТЕ ВИДОВИ
КРИМИНАЛ

На 13 октомври 2016 г. ДКСК организира **конференција на тема: „Напредни методи за мониторинг на финансирањето на политичките партии и изборните кампањи“**. Во рамките на планот за генерички обуки во организација на МИОА, на 31 октомври 2016 г. е одржана **обуката „Антикорупциски мерки и етика во државната служба“**, на која учествуваа и претставници од институции и органи за спроведување на законот. Со цел јакнење на капацитетите на Одделението за антикорупциска проверка на легислативата и други државни институции и претставници на граѓанскиот сектор, ДКСК во соработка со Регионалната иницијатива за антикорупција (РАИ) организира **дводневна работилница** на 28 и на 29 ноември 2016 г. **за антикорупциска проверка на легислативата.**

4. ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Транспарентноста подразбира достапност и пристапност на информациите поврзани со работата на ДКСК до јавноста.

Што се законски (де јуре) утврдени обврски на ДКСК за обезбедување транспарентност?

ДКСК е должна редовно да ја известува јавноста за преземените мерки и активности и за резултатите од своето работење

ДКСК е должна да го објавува годишниот извештај во средствата за јавно информирање

ДКСК е должна да ја известува јавноста за случаите на судир на интереси по кои таа постапувала

Што е потребно ДКСК да објавува за да обезбеди целосна транспарентност на своето работење, и покрај тоа што нема експлицитна законска обврска (де факто транспарентност)?

Годишни програми и извештаи за својата работа

Информации за преземени мерки и активности на комисијата

Информации од одржани седници на комисијата

Дадени мислења на предлог-закони по спроведена антикорупциска проверка на легислативата

Информации за остварена соработка со граѓански организации

ДЕ ЈУРЕ ТРАНСПАРЕНТНОСТ

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИТ-2

ПРИСТАП ДО РЕГИСТАРТ НА ИЗБРАНИ И ИМЕНУВАНИ ЛИЦА

Пристап до Регистарот постои, но има ограничување во однос на пребарувањето и прегледноста на регистарот. Регистарот на избрани и именувани лица нема „историја на промени“ која дозволува преглед за почетокот и за крајот на извршувањето на функцијата на секое избрано и именувано лице. Нема можност да се зачува целата база на податоци со цел да се прави компјутерска анализа/ обработка на податоците. Регистарот не е достапен во отворен формат, согласно Законот за користење на податоците од јавен сектор⁶.

⁶ Член 5 Обврски на органите и институциите од јавниот сектор за овозможување на користењето на податоците, став (4) Податоците од ставот (1) на овој член покрај во читлив формат треба да бидат објавени како необработени податоци во компјутерски обработлив формат и да бидат достапни во отворен формат заедно со нивната метадата до најниското нивно на деталност. Форматот и метадатата треба да бидат усогласени со формалните отворени стандарди за обезбедување на софтверска интероперабилност.

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИТ-3

ОБЈАВЕНИ АНКЕТНИ ЛИСТОВИ И ПРИЈАВИ ЗА ПРОМЕНА ВО ИМОТНАТА СОСТОЈБА НА ВЕБ-СТРАНИЦАТА НА ДКСК

Врз основа на податоците достапни на веб-страницата data-mkopen којашто ги следи измените направени во базата на податоци на анкетните листови, во периодот од 05.10.2016 г. до 03.01.2017 г. во базата е направена измена на 181 запис на јавни функционери. Овие измени вклучуваат и нови анкетни листови и пријави за промена на имотната состојба. ДКСК известила дека во периодот од 01.10.2016 до 31.12.2016 г. биле поднесени вкупно 232 анкетни листа. Разликата од 51 анкетен лист може да се должи на периодот потребен за обработка од страна на ДКСК и на нивното објавување на веб-страницата.

ИТ- 6

ОБЈАВУВАЊЕ ИНФОРМАЦИИ ЗА СЛУЧАИТЕ НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ ПО КОИ ДКСК ПОСТАПУВА И МЕРКИ И АКТИВНОСТИ КОИ ГИ ПРЕЗЕЛА

Објавени се вкупно три информации за преземени мерки и активности за судир на интереси. Со овие информации беа опфатени вкупно три лица, во рангот на ниско ниво на корупција.

ИТ-9

ЈАВНО ДОСТАПНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА АКТИВНОСТИТЕ НА ДКСК

Во периодот на известување беа **објавени вкупно 18 информации на веб-страницата** на ДКСК, од коишто:

- Две прес-соопштенија;
- Осум информации за јавни седници, вклучително и информации за дневниот ред и донесени одлуки;
- Три информации за преземени активности, поднесени иницијативи и постапки за проверка и контрола на случаи со корупција или судир на интереси, како и информации за добиени соодветни одговори и преземени одговори од други институции кои претходно биле овластени да постапуваат од ДКСК;
- Две информации за одржани средби;
- Три други информации, поврзани со финансиски извештаи од предвремените парламентарни избори.

ДКСК не објавува информации од седници на Комисијата за којшто нема законска обврска да бидат јавни.

ДЕ ФАКТО ТРАНСПАРЕНТНОСТ

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИТ-10

ОБЈАВЕНИ ГОДИШНИ ПРОГРАМИ И ПЛАНОВИ ЗА РАБОТАТА НА ДКСК ЗА ТЕКОВНАТА ГОДИНА

Годишната програма за 2017 г. е објавена во формат pdf во делот на документи на веб-страницата на ДКСК, а не е доставена како соопштение за јавноста до медиумите.

ИТ-11

ДОСТАПНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА МИСЛЕЊА НА ДКСК ЗА ПРЕДЛОЗИ НА ЗАКОНИ ОД ЗНАЧЕЊЕ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

ДКСК **не објавила мислење** коешто го дала **по предлог на закон за изменување на Законот за внатрешни работи**, подготвено на барање на Министерството за внатрешни работи. Документот за дадено мислење не е достапен на веб-страницата на ДКСК.

ИТ-12

ТРАНСПАРЕНТНОСТ ВО ПРОЦЕСОТ НА АНТИКОРУПЦИСКА ПРОВЕРКА НА ЛЕГИСЛАТИВАТА (АПЛ)

Не е објавен план за динамика за проверка на АПЛ. Истиот во барањето период е во процес на подготовка. Не се објавени информации поврзани со АПЛ.

ИТ-13

ПРИСТАП ДО АНКЕТНИТЕ ЛИСТОВИ И ПРИЈАВИТЕ ЗА ПРОМЕНА ВО ИМОТНАТА СОСТОЈБА, ОБЈАВЕНИ ОД СТРАНА НА ДКСК

Пребарувањето на веб-страницата е можно по име, по презиме, по функција и по институција.

Веб-страницата не дава можност да се зачува цела или дел од базата на податоци со цел да се прави компјутерска обработка на податоците.

Историските податоци за анкетните листови и на пријавите за промена во имотната состојба се достапни до моментот на повлекување од функцијата. За јавноста се достапни само податоците за актуелните функционери, односно за оние што имаат поднесено анкетни листови само за избор, но не и за престанок. По поднесувањето на анкетниот лист за престанок на функцијата, податоците за тоа лице автоматски се недостапни за јавноста, но не се бришат од базата на податоци на ДКСК.

На веб-страницата не се чува „историја на промени“ за секој од анкетните листови, односно со секое лице, со што не се дозволува следење на промените за секој запис одделно. **ДКСК во рамките на Твининг проектот, подготви ново софтверско решение, кое за да се спроведе потребно е законска измена и востановување задолжително електронско доставување на анкетните листови.**

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИТ-14

ДОСТАПНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОДНЕСЕНИ ПРЕТСТАВКИ ОД ГРАЃАНИН ИЛИ ПРАВНО ЛИЦЕ НЕЗАДОВОЛНИ ОД ОДЛУКА ДОНЕСЕНА ВРЗ ОСНОВА НА ДИСКРЕЦИОНО ОВЛАСТУВАЊЕ И КОИ СМЕТААТ ДЕКА ТАА ОДЛУКА Е ДОНЕСЕНА ПОРАДИ КОРУМПИРАНОСТ

ДКСК не води ваква статистика за поднесени претставки од граѓанин или правно лице незадоволни од одлука донесена врз основа на дискреционо овластување и кои сметаат дека таа одлука е донесена поради корумпираност.

ИТ-15

ДОСТАПНОСТ НА ИНФОРМАЦИИ ДАЛИ НЕКОЕ СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ ВО РОК ОД ТРИ ГОДИНИ ПО ПРЕСТАНОКОТ НА ВРШЕЊЕТО НА ЈАВНИТЕ ОВЛАСТУВАЊА ИЛИ ДОЛЖНОСТИ, ОДНОСНО ПО ПРЕСТАНОКОТ НА ВРАБОТУВАЊЕТО, СЕ ВРАБОТИЛО ВО ТРГОВСКОТО ДРУШТВО ВО КОЕ ВРШЕЛО НАДЗОР ИЛИ ИМАЛО ВОСПОСТАВЕНО КАКОВ БИЛО ДОГОВОРЕН ОДНОС ПРИ ВРШЕЊЕТО НА ЈАВНИТЕ ОВЛАСТУВАЊА ИЛИ ДОЛЖНОСТИ

ДКСК нема воспоставено систем за следење дали некое службено лице во рок од три години по престанокот на вршењето на јавните овластувања или должности, односно по престанокот на вработувањето, **се вработило во трговското друштво во кое вршело надзор** или имало воспоставено каков било договорен однос при вршењето на јавните овластувања или должности.

ИТ-16

ДОСТАПНОСТ НА ИНФОРМАЦИИТЕ ЗА ПОСТОЕЊЕ ИЛИ НЕПОСТОЕЊЕ ПРИЈАВИ ЗА СТЕКНУВАЊЕ, ПО КОЈ БИЛО ОСНОВ, АКЦИИ, ОДНОСНО УДЕЛИ ВО ПРАВНОТО ЛИЦЕ ВО КОЕ РАБОТЕЛО, ОДНОСНО ВРШЕЛО НАДЗОР СЛУЖБЕНОТО ЛИЦЕ ПО ПРЕСТАНОК НА ВРШЕЊЕТО НА ЈАВНИТЕ ОВЛАСТУВАЊА ИЛИ ДОЛЖНОСТИ

До ДКСК не се доставени пријави за стекнување, по кој било основ, акции, односно удели во правното лице во кое работело, односно вршело надзор службеното лице по престанок на вршењето на јавните овластувања или должности.

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИТ-17

ДОСТАПНОСТ НА ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРИЈАВИ ОД УКАЖУВАЧИ ЗА НЕОБЕЗБЕДЕНА ЗАШТИТА ВО СООДВЕТНАТА ИНСТИТУЦИЈА

ДКСК немала пријави од ваков вид и заради тоа нема објавено информации за постоење или непостоење пријави од страна на укажувачи за необезбедување заштита во соодветната организација.

ИТ-18

ДОСТАПНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА АКТИВНОСТИ И МЕРКИ ПРЕЗЕМЕНИ ОД СТРАНА НА ДКСК КАКО ОДГОВОР НА ДОБИЕНИ ПРИЈАВИ ОД УКАЖУВАЧИ ЗА НЕОБЕЗБЕДЕНА НИВНА ЗАШТИТА

Нема објавени информации, поради тоа што ДКСК немала пријави од таков вид.

ИТ-19

ДОСТАПНОСТ НА ИНФОРМАЦИИ НА ВЕБ-СТРАНИЦАТА ЗА СОРАБОТКА СО ДРУГИ ДРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ ВО МАКЕДОНИЈА И ВО СТРАНСТВО

За сите активности во однос на соработката, ДКСК објавила информации и соопштенија на веб-страницата на ДКСК. Станува збор за вести објавени од средбата со шефот на Делегацијата на Европската Унија и одбележување на завршувањето на соработката со Сојузната служба за администрација од Германија, во рамките на проектот ИПА твининг „Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата“.

ИТ-20

ДОСТАПНОСТ НА ИНФОРМАЦИИ НА ВЕБ-СТРАНИЦАТА ЗА СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Нема објавени информации, поради тоа што ДКСК немала остварени средби со граѓански организации.

ИТ-21

ДОСТАПНОСТ НА ИНФОРМАЦИИ НА ВЕБ-СТРАНИЦАТА ЗА СОРАБОТКА СО БИЗНИС-СЕКТОРОТ

Нема објавени информации, поради тоа што ДКСК немала остварени средби со бизнис-секторот.

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИТ-22

РЕДОВНО ПРЕЗЕНТИРАЊЕ
НА ПОСТИГНАТИТЕ
АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ
НА ЈАВНОСТА (ИТ 22)

Врз основа на податоците достапни на веб-порталот www.time.mk, објавени се вкупно 92 вести. Вестите кои ги објавиле медиумите најчесто содржат информации за најава и одржување јавни седници на Комисијата, конференции и сл. Исто така поради одржувањето на предвремените парламентарни избори во вестите содржани се и информации за постапувањето на ДКСК на поднесени претставки и отворени предмети за спречување на корупцијата во изборниот процес.

Вкупниот преглед на вести (33) за коишто постои бројчаник е 26.637.

ИТ-23

ДОСТАПНОСТ НА
ИНФОРМАЦИИ ОД
ОДРЖАНИ СЕДНИЦИ НА
КОМИСИЈАТА (ИТ23)

На веб-страница **објавени се 13 информации за одржани три јавни седници на Комисијата**, и тоа на 01.12.2016 г., на 07.12.2016 г.⁷ и на 09.12.2016 г. Одржување јавни седници е обврска на ДКСК кога постапува по поднесени приговори за непочитување забрана за користење буџетски средства за време на избори, вработување или користење канцелариски простор, опрема и службени возила на институции за изборна кампања.

За седниците одржани на 01.12.2016 г. и на 07.12.2016 г. се објавени најави за одржување на јавната седница, со дневниот ред на седницата. Од јавните седници, објавени се и донесени одлуки.

За другите одржани седници, за коишто нема законска обврска, ДКСК не објавува информации на веб-страницата.

7

Согласно член 74 од Изборниот законик

5. ОТЧЕТНОСТ

Отчетноста на ДКСК како независна и самостојна во вршењето на свои надлежности, се осигурува доколку таа работи во интерес на јавноста и се спречува или ублажува потенцијалното работење за лични интереси. Отчетноста не подразбира само „вертикалната отчетност“, односно хиерархиско одговарање пред друга институција, туку уште поважна е таканаречената „хоризонталната отчетност“. Таа вклучува следење од страна на други засегнати страни, меѓу кои и граѓаните, па **зголемувањето на отчетноста пред граѓаните е еден од клучните механизми за унапредување на целокупната отчетност на ДКСК.**

КОЛКУ ДКСК БИЛА ОТЧЕТНА ВО ПЕРИОДОТ ОД 1 ОКТОМВРИ ДО 31 ДЕКЕМВРИ 2016 Г.?

ИНДИКАТОР

ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 Г.

ИО 5

ВИД ИНФОРМАЦИИ КОИ ДКСК ГИ ДОСТАВИЛА ДО ЈАВНИТЕ ЕЛЕКТРОНСКИ И ПЕЧАТЕНИ МЕДИУМИ ЗА НЕЈЗИНИТЕ АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

ДКСК до медиумите испратила 17 соопштенија за јавноста, меѓутоа од нив само два се објавени и на веб-страницата, иако постои посебен дел („Односи со јавноста“) предвиден за таа намена.

ИО 6

ПОСТАПУВАЊЕ ПО БАРАЊА ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР

Да се оцени сеопфатност на информациите којшто ги доставува ДКСК до баратели на информациите од јавен карактер, а се наведени на **Листата на информации од јавен карактер** којшто поседува ДКСК, беа побарани 15 информации од 29 којшто се наведени во Листата. Побарани информации се однесуваа на периодот на октомври – декември 2016 г.

Одговори на девет информации беа целосни, и одговараат на описот наведен во листата. Три одговори беа делумни, односно доставени информации не одговараа на описот којшто е наведен во листата. Така на пример, иако е наведено дека име и презиме на лица кои поднеле пријави за промена на имотна состојба, и име и презиме на лица против кои е поведена иницијатива за испитување на имотна состојба се информации од јавен карактер тие не беа доставени.

За две информации, одговорот на ДКСК упатува дека тие не располагаат со податоци поврзани со информацијата наведена во Листата.

А за една информација е наведено дека членот од законот е укинат, и информацијата не е достапна за периодот на кој се однесуваше барањето.

Во периодот од октомври до декември 2016 г. беа доставени две барања за пристап до информации од јавен карактер. Едно барање е решено позитивно, а за едно е побарано дополнување на барањето, и потоа дополнето барање е одбиено. Барање на кое позитивно е одговорено се однесуваше на контакт од службеник на ДКСК кој постапува по претставките и предлозите согласно Законот за постапување по претставки и предлози.

ИО 7

КОРИСТЕЊЕ НА
СОЦИЈАЛНИТЕ МЕДИУМИ
ЗА СПОДЕЛУВАЊЕ
ИНФОРМАЦИИ СО
ЈАВНОСТА

ДКСК не користи ниеден од социјалните медиуми за споделување на информациите со јавноста.

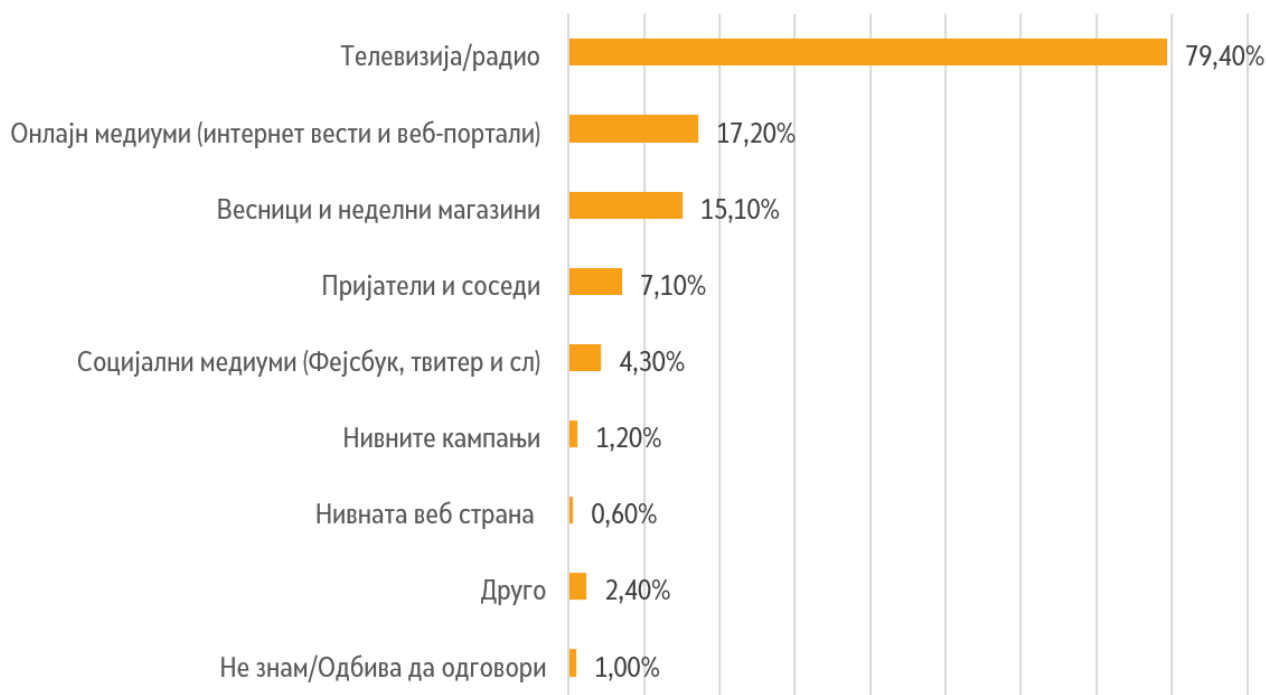
5.1 МИСЛЕЊА НА ГРАЃАНИТЕ ЗА ДКСК

Со цел да се оценат ставовите на граѓаните за ДКСК, беше спроведена телефонска анкетата на примерокот од 1.300 испитаници. Анкетата имаше цел да се оцени дали граѓаните знаат што е ДКСК, кои ѝ се законските надлежности, што мислат за нејзината ефикасност, транспарентност и отчетност.

ДАЛИ ГРАЃАНИТЕ ЗНААТ ШТО Е И ШТО РАБОТИ ДКСК?

Дека постои ДКСК слушнале 68,1% од испитаниците. Од нив, 35% прв пат слушнале за ДКСК пред една година, а 32,8% прв пат слушнале за ДКСК пред повеќе од 5 години. Најголем број граѓани ДКСК ја познаваат преку информации коишто ги добиле преку телевизија и радио (79,4%), па следуваат онлајн-медиуми (17,20%) и печатени дневни и неделни изданија (15,10%).

Графикон 1. Од каде сте слушнале и како знаете за ДКСК?

Од истражувањето произлегува дека **повеќе од половина граѓани (57,1%) воопшто не се запознаени со тоа што работи ДКСК**⁸. Само 4,5% граѓани се целосно запознаени, а 37,7% дека се донекаде запознаени со работата на ДКСК. Од одговорите на прашањето за тоа кои се конкретните активности што треба да ги презема ДКСК, може да се заклучи дека граѓаните не ја познаваат ДКСК и кои се нејзините надлежности. **Најмногу граѓани (89%) знаат дека обврската на ДКСК е да го води Регистарот на избрани и именувани лица.** Исто така, 71,8% граѓани знаат дека може анонимно да пријават до ДКСК случај во кој се сомневаат дека постои корупција. Од друга страна, **дека ДКСК може да покренува иницијатива за контрола на финансиско-материјалното работење на здруженијата и фондациите граѓаните речиси и да не знаат**, бидејќи само 15,2% одговориле дека тоа е една од надлежности на Комисијата. Другите надлежности на ДКСК ги препознале од 50 до 60% од граѓаните.

Графикон 2. Познавање на надлежностите на ДКСК од страна на граѓаните

ШТО МИСЛАТ ГРАЃАНИТЕ ЗА ДКСК?

Според граѓаните, **три инситуции кои најмногу придонесуваат во борбата против корупцијата во Македонија се Министерството за внатрешни работи, Судскиот совет и Специјалното јавно обвинителство.** ДКСК е на петтото место по бројот на испитаници (11,94%) кои ја навела како институција која придонесува во борбата против корупцијата.

8 0,7% одбиле да одговорат

Графикон 3. Дали државните институции придонесуваат во борбата против корупција?

Доколку би биле жртва во некој случај на корупција, скоро половина од граѓаните (47%) случајот би го пријавиле во полиција. **Секој петти граѓанин (21%) случајот не би го пријавил во ни една државна институција.** А по полицијата, ДКСК е следната институција во која граѓаните би го пријавиле случајот (12%).

Графикон 4. До кого граѓаните би го пријавиле случајот за корупција, доколку би биле жртва во некој случај на корупција?

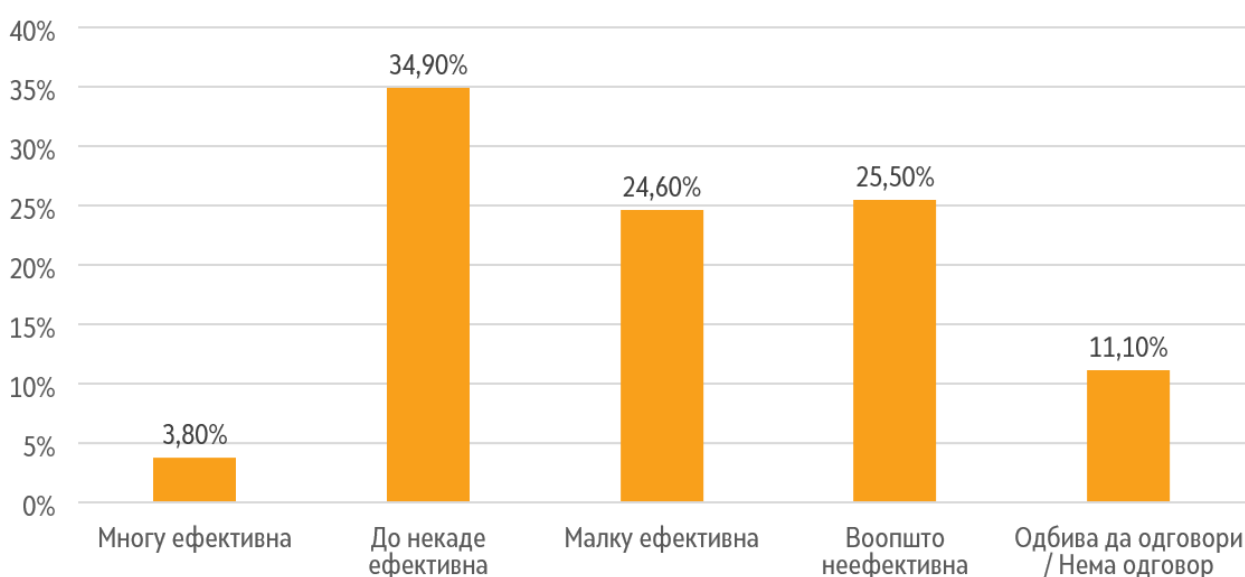

ШТО МИСЛАТ ГРАЃАНИТЕ ЗА ОТЧЕТНОСТА НА ДКСК КОН НИВ?

Според 69% од граѓаните, во медиумите нема доволно информации за ДКСК, а **67% граѓани сметаат дека информациите коишто се достапни во медиумите не им овозможуваат да се информирани за работата на ДКСК**. Граѓаните многу ретко ја посетуваат веб-страницата на ДКСК. Дури 83,2% од граѓаните никогаш не ја посетиле страницата, а 7% ја посетиле еднаш. На редовна дневна, неделна и месечна основа веб-страницата ја посетуваат 9,4% од граѓаните.

Запрашани да ја оценат ефективноста на ДКСК, **половина од граѓаните, односно 50,1% ја оценуваат како неефективна, додека 38,7% граѓани сметаат дека е ефективна**.

Графикон 5. Мислење на граѓаните за ефективност на ДКСК

На прашањето во чиј интерес работи ДКСК, **висок е бројот од граѓаните (61%) кои сметаат дека со својата работа ДКСК ги штити интересите на поединците** (приватен интерес на политичари, избрани и именувани лица), наспроти 28% од граѓаните кои сметат дека ги штити интересите на граѓаните (јавниот интерес).

Графикон 6. Мислење на граѓаните колку ДКСК работи во нивни интерес

6. ЗАКЛУЧОЦИ

Од вкупно 25 индикатори следени во периодот на известување, а за кои се следи исполнувањето на законските обврски („обојување на индикаторите“), 15 се остваруваат целосно во согласност со закон, девет се остваруваат делумно, а еден не се остварува.

Активностите на ДКСК беа насочени кон давање на мислење за примена на одредбите од Законот за спречување на корупцијата во изборен период. Заради долгото траење на изборниот период од воспоставувањето на преодната влада во септември 2016 г. и предвремените парламентарни избори одржани на 11 декември 2016 г., активностите на ДКСК во последниот квартал од 2016 г. во најголем дел беа насочени кон исполнување на надлежностите што произлегуваат од Законот за спречување на корупцијата – во делот на спречување на корупцијата во политиката и Изборниот законик. ДКСК отворила вкупно 1.548 предмети, од кои 1.526 по барања за мислења на институциите за примена на одредбите од Законот за спречување на корупцијата, 11 по пријави од политичка партија, 1 по пријава од здружение, 6

по пријава на правно лице (министерства и општини), 2 од физичко лице и 2 по предмети беа оформени по сопствена иницијатива на ДКСК. Дел од барањата за мислење на институциите биле поврзани со спроведување постапки за јавни набавки, за вонредни исплати на буџетски или фондовски средства и друго располагање со буџетски средства на централно и на локално ниво.

ДКСК не воспоставила механизми за следење на неисполнување на обврските што произлегуваат од надлежноста за водење на Регистарот и анкетните листови на избрани и именувани лица, а се однесуваат на институциите и на избраните и именуваните лица. Врз основа на податоците објавени во Службен весник, именувани се 193 лица на функции. Од нив, за 32 (16%) лица нема објавени информации ни во Регистарот за избрани и именувани, ниту во базата за имотна состојба, додека за 25 (13%) лица нема информации само во Регистарот, а има објавени анкетни листови, додека за тројца (2%) има информација во Регистарот, а не се објавени анкетни листови. ДКСК можела, а не повела иницијатива пред надлежен суд за да изрече глоба на институција или на одговорно лице од институцијата што не доставило податоци потребни за ажурирање на Регистарот.

ДКСК презела активности за зајакнување на капацитетите за спроведување антикорупциска проверка на легислативата (АПЛ). Фокусот на активности е на јакнење на капацитетите. ДКСК за вработени во Секретаријатот, за претставници на други државни институции и за граѓански организации организира работилница на оваа тема. Во последниот квартал на 2016 г. ДКСК не усвоила посебен план и динамика за 2017 г. за спроведување антикорупциска проверка на легислативата по закони што се веќе донесени, кој е во фаза на изработка. Заради предвремените парламентарни избори и функционирањето на преодната влада, немаше ни нови предлог-закони за кои ДКСК би подготвувала антикорупциска проверка. Заради тоа, активно спроведување на АПЛ за предлог-закони се очекува по формирање на новата влада.

ДКСК ги исполнува законските обврски за транспарентност. Од 37 одржани седници, три биле јавни и за нив беа објавени сите информации, имајќи предвид дека ДКСК има законска обврска за истото. За другите одржани седници немаше објавени информации, вклучително и информации за дневниот ред и донесените одлуки. ДКСК редовно ја ажурира базата за имотна состојба на избрани и именувани лица, меѓутоа не се достапни историски податоци, со што лесно би се следела промената на имотната состојба на избрани и именувани лица. Во периодот на следење ДКСК не објавила дадено мислење по предлог на закон за изменување на Законот за внатрешни работи.

Дел од одговорите коишто ги доставува ДКСК до барателите на информации од јавен карактер не одговараат целосно на описите наведени во Листата на информации од јавен карактер со којашто располага ДКСК. Иако во Листата е наведено дека информација од јавен карактер е бројот на случаи по кои постапила ДКСК во коишто функционери ја злоупотребиле својата положба заради остварување на корист за себе или друг, ДКСК упатува дека не располага со овој вид информации. Исто така, иако е наведено дека име и презиме на лица против кои е поведена иницијатива за испитување на имотната состојба се информации од јавен карактер тие не беа доставени. За информациите за кои што во описот има статистички податоци, доставени се само вкупните бројки, без дополнителна анализа.

Граѓаните се недоволно запознаени за работењето на ДКСК. Дека постои ДКСК, слушнале 68,1% граѓани, а повеќе од половина од граѓаните (57,1%) воопшто не се запознаени со тоа што работи ДКСК. Најмногу граѓани се запознаени со надлежноста на ДКСК да го води Регистарот на избрани и именувани лица (89%). Истовремено, 71,8% граѓани знаат дека можат анонимно да пријават до ДКСК случај во кој се сомневаат дека постои корупција. Меѓутоа значително помалку граѓани (50-60%) се запознаени со другите надлежности на ДКСК, најмалку (15,2%) се запознаени со тоа дека ДКСК може да покренува иницијатива за контрола на финансиско-материјалното работење на здруженијата и фондациите. Граѓаните многу ретко ја посетуваат веб-страницата на ДКСК. Дури 83,2% од граѓаните никогаш не ја посетиле страницата. Според 69% од граѓаните, во медиумите нема доволно информации за прикажување на работата на ДКСК.

7. ПРЕПОРАКИ

Потребно е ДКСК да презема активности за унапредување на превентивната улога на ДКСК преку проактивни мерки за иницирање постапки за откривање можни злоупотреби на буџетски средства и јавни фондови за време на изборни кампањи или воопшто за финансирање избори или други политички активности. Во текот на изборниот процес ДКСК треба да ги следи, да реагира и да се произнесе по наодите за потенцијални злоупотреби за користење на јавните средства во изборна кампања објавени во медиумите.

Во рамките на воспоставениот систем за евидентирање на избраните и именувани лица – надлежност на ДКСК да го води Регистарот на избрани и именувани, потребно е ДКСК да развие механизми за следење на неисполнување на обврските што произлегуваат од надлежноста за водење на Регистарот на избрани и именувани лица. На овој начин ќе се обезбеди поажурно преземање на мерките коишто ѝ стојат на располагање.

ДКСК треба да ги интензивира активностите за инсталирање на системот за следење на имотната состојба на избраните и именуваните лица со историски приказ за што е неопходна измена на Законот за спречување на корупцијата. Покрај редовното ажурирање на базата за имотна состојба на избрани и именувани лица, потребно е да се воспостави електронска врска помеѓу Регистарот за избрани и именувани лица и базата на податоци од анкетните листови, меѓутоа не се достапни историски податоци, со што лесно би се следела промената на имотната состојба на избрани и именувани лица.

Треба да се усвои план и динамика за 2017 г. за спроведување антикорупциска проверка на легислативата по закони што се веќе донесени. Во услови на функционирање на преодната влада, која не може да предлага донесување нови закони, потребно е да се спроведе анализа за постоење ризик од корупција во поголем број веќе донесени закони.

ДКСК треба и понатаму да ја продолжи и да ја интензивира веќе воспоставената соработка со другите државни органи, со здруженија и фондации и со приватниот сектор во насока на организирање редовни состаноци, дебати, обуки и работилници.

ДКСК треба да ги интензивира активностите за информирање на пошироката јавност за ефектите од работењето на ДКСК. Потребно е редовно одржување прес-конференции, изјави за новинарите, брифинзи, електронско информирање. ДКСК треба да ја подобри транспарентноста и со објавување информации кои не ѝ се законска обврска, со објавување информации од одржани седници, преземени мерки за контрола на избраните и именуваните лица, дадените мислења по антикорупциски закони итн. Социјалните медиуми, како facebook, се една од алатките за директен пристап до граѓаните и ДКСК треба да ја разгледа можноста за воспоставување facebook страница на којашто би ги објавувала информациите за преземените активности и мерки за своето работење

Потребно е ДКСК да ја ажурира и ревидира Листата на информации од јавен карактер. Информациите со којшто не располага ДКСК потребно е да се избришат од листата, а за оние информации којшто веќе не се актуелни заради укинување на одреден член од законот потребно е во листата да се наведе заклучно со кој датум се расположливи информациите. Исто така потребно е да се дополнат и нови информации со којшто располага ДКСК, а произлегуваат од Законот за заштита на укажувачите, или измени на Законот за спречување корупција и Законот за спречување на судирот на интереси, направени после објавување на Листата. За информации наведени во Листата, а за кои што ДКСК упатува дека не располага со истите, потребно е да се воспостави систем за нивното прибирање.

8. БИБЛИОГРАФИЈА

ЗАКОНИ

Закон за спречување на корупција („Службен весник на Република Македонија“ број 28/2002, 46/2004, 126/2006, 10/2008, 161/2008, 145/2010, 97/2015, 148/2015)

Закон за судир на интереси („Службен весник на Република Македонија“ број 28/2002, 46/2004, 126/2006, 10/2008, 161/2008, 145/2010, 97/2015, 148/2015)

Закон за заштита на укажувачите („Службен весник на Република Македонија“ број 196/2015)

Упатство за соработка на органите на државната управа, јавните претпријатија, јавните установи и други правни лица што располагаат со државен капитал со Државната комисија за спречување корупција („Службен весник на Република Македонија“ бр. 81/2004 и 135/2006).

СТРАТЕШКИ ДОКУМЕНТИ И ПРОГРАМИ

Државна комисија за спречување на корупцијата (2015). Методологија за антикорупциска проверка на легислативата.

www.dsk.org.mk/fileadmin/PDF/Metodologija_za_APL.pdf

Државна комисија за спречување на корупцијата (2016). Програма за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата за 2016г.

<http://www.dsk.org.mk/images/stories/pdf/mislenje/programa%20za%20rabota%20dsk.pdf>

Државна комисија за спречување на корупцијата (2017). Програма за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата за 2017г.

https://www.dsk.org.mk/fileadmin/PDF/Programa_za_rabota_2017/Programa_za_rabota_na_DSK_za_2017.pdf

Државна комисија за спречување на корупцијата (декември 2015). Државна програма за превенција и репресија на корупцијата и Превенција и намалување на појавата на судир на интереси, Со акционен план 2016 – 2019г.

https://www.dsk.org.mk/fileadmin/Drzavni_programi/Drzavna_programa_2016-2019.pdf.

АНАЛИЗИ

Мангова И. (2013). Дали антикорупцискиот модел носи резултати во Македонија? Клучни фактори кои го прават еден модел успешен. Скопје: Институт за демократија Социетас цивилис - Скопје.

www.academia.edu/3081031/Is_the_Anti-Corruption_Model_Delivering_Results_in_Macedonia

ДРУГИ ИЗВОРИ

OpendataMacedonia <https://data-mkopen.rhcloud.com/>

Time.mk www.time.mk

